

RÍMSKE CISÁRSTVO

(27 pred Kr. – 476 po Kr.)

Prvý cisár -> **OCTAVIANUS „AUGUSTUS“** (vznešený). Jeho vláda:

- vládol *absolutisticky* – sám mal všetku moc
- udelil si titul **PRINCEPS** („prvý občan“) -> spôsob vlády – **PRINCIPÁT**
- rozmach Rímskej ríše (RR)

Rok **69** – na rímsky trón nastúpil rod VESPASIANOVCOV. Niektorí z cisárov:

- **VESPASIANUS** – dobytie Jeruzalema (r. 70)
- **TITUS** – výbuch sopky Vezuv (r. 79) – Pompeje

V rokoch **98 – 180** vládli Rímu tzv. *adoptívni cisári* (adoptovali budúcich cisárov):

- **TRAJÁN** – najväčší územný rozmach RR
- **HADRIÁN** – stavba opevnenej rímskej hranice (*Limes Romanus*)
- **ANTONIUS PIUS** – obdobie mieru
- **MARCUS AURELIUS** – boj proti germánskych kmeňom.
 - pri rieke Hron napísal filozofické dielo
 - *nápis na Trenčianskej skale* (r. 179 – 180)
 - po jeho smrti úpadok RR

DIOKLECIÁN – na trón nastúpil po vojenskom prevrate (r. 284 – vražda cisára).

- udelil si titul **DOMINUS ET DEUS** = „Pán a boh“ -> mal všetku moc
- zvolil si 4 spolucisárov (lepšia kontrola ríše) -> „vláda štyroch“ – **TETRARCHIA**.

KONŠTANTÍN VEĽKÝ – zrušil tetrarchiu, vládol sám

- nové hlavné mesto RR – *Byzantion* -> **Konštantínopol**
- **r. 313** – **Milánsky edikt** -> zrovnoprávnil kresťanstvo, štátne náboženstvo

TEODOSIUS – rozdelenie RR (r. 395):

1. *Západorímska ríša* – latinčina
2. *Východorímska ríša* – gréčtina, neskôr *Byzancia*